

LUMINA

FOAIE RELIGIOASĂ-CULTURALĂ PENTRU POPOR

ABONAMENTUL:

Pe an: 12 coroane
Pe 6 luni: 6 "
Pe 3 luni: 3 "
Un număr 24 bani

APARE JOIA

REDACTOR:
Dr CORNEL CORNEAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTR.: Strada Timișorii Nr. 30.

TELEFON Nr. 30.

INSERTIUNILE SE SOCOTESC AMĂSURAT TARIFEI
MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

O pagină din cronici

„.....Împăratul s'a mâniat foarte tare și a poruncit de au adus pe Constantin Brâncoveanu cu tustatru feciorii înaintea sa, unde ședea într'un foisor lângă mare și feciorilor le-a dat voie au să se facă Turci, au să li-se taie capetele, iară tatăl lor Constantin a grăit către feciorii săi precum urmează: „Fiii mei! Iată, toate avuțiile și orice am avut am pierdut; să nu ne pierdem încăi sufletele! Stați tare și bărbătește, dragii mei, și nu băgați samă de moarte! Priviți la Cristos Mântuitorul nostru, câte a răbdat pentru noi și cu ce moarte de ocară a murit, credeți tare întru acesta și nu vă mișcați, nici vă clătiți din credința cea pravoslavnică pentru viața și lumea aceasta....” Acestea zicând el, porunci împăratul de le tăiară capetele întâiu aie feciorilor, începând dela cel mai tinăr și mai pe urmă au tăiat capul lui Constantin Brâncoveanu și-i aruncară în mare....” *Cronica lui Gh. Șincai — Anul 1714.*

În vremurile noastre de restriște ni-se pare de necrezută întâmplarea aceasta din trecut, ni-se înfățișează ca un fel de legendă trecută din slovele cronicarilor în graiul natului de rând. Dar nu e legendă, — e istorie adevărată, demnă de peana unui Shakespeare.

Biserica noastră și-a avut și ea în decursul traiului ei clipe asemnătoare cu cele ale martirilor de pe vremea lui Cristos. Credința noastră îngemănată din darul Domnului prea sfânt a avut și ea — ca toate adevărurile mari, — să străbată în decursul veacurilor luptând cu desnađejde pentru biruința dreptului ei dumnezeesc și a trecut prin clipe zguduitoare, cari ne înfioară inima. Nu ne oprim nici la starea ei pe când preoții noștri erau iobagi, pe timpul marilor reforme religioase, — ori la tragedia episcopului Sava Brancoviciu, — e destul să privim la prezentul nostru, pe care îl știm tot atât de greu ca trecutul îndepărtat.

Biserica noastră și astăzi se frământă între viață și moarte cu dușmanul ei neîmpăcat: cu necredința. Necredința îi face pe oameni să

privească cu sânge rece, cu nepăsare la toate nizuințele ideale ale oamenilor: Și fără nizuință spre ideal, omenirea se ruinează.

»Scepticismul exclude credința în principii conducătoare« — zice un învățat (Max Nordau). Principiile conducătoare le propagă și mărturisește biserica, ca le infiltrează în suflet și dacă omul totuși se desbară de ele, își distruge zidul apărător, ce-l apără de reutate și el mai curând ori mai târziu trebuie să cadă prada mișeliei.

Și iată că același învățat ne și face diagnoza înspăimântătoare: »Mișelia e boala grea a epocii noastre!« Oamenii nu mai caută spre bunurile superioare: interesele materiate covârșesc orice nizuință nobilă.

Și în vremea aceasta cazul din cronici al lui Brâncoveanu ni-se impune ca o pildă înălțătoare, din care putem trage atâtea învățături. . . .

Înzadar te nizui tu omule, să îți aduni grămezi de bancnote în sertarul mesei tale, — o întâmplare neașteptată te poate suflă de pe pământ fără urmă. Asupra comorei tale se vor repezi alții cu o furie de șacali, ca să o împartă între ei, — iar ție ți-se poate semnă vorba din sf. Scriptură: »Pierit-a amintirea lui cu sunet!« (Ps. 9. 7.).

Ci înzadar a fost toată averea lui Constantin Vodă, ea nu i-a servit decât ca să dea prilej zbirilor turcești să-l omoare. Dar sfaturile date fiilor săi întru apărarea credinței l-au ridicat între martirii mari ai neamului nostru, căci cu prețul sângelui său a ținut dimpreună cu fiii săi la credința strămoșască pe vremea mazilirilor domnești.

»....Orice am avut, — am pierdut, — să nu ne pierdem încăi sufletul!« — nu sună tot atât de puternic ca vorbele genialului Shakespeare: »Nici turnuri de piatră, nici ziduri de bronz, nici temnițe înfun-

date, nici lanțuri groase de fier nu pot fi piedecă pentru tăria sufletului!«

Multe comori vor fi adunat mulți dintre muritorii noștri, — dar o comoră ca aceasta nu a lăsat nici unul spre păstrare neamului său. Și ce ne lipsește să nu o recunoaștem că ne sună nouă, când au fost rostite de un Român?

»...Nici vă clătiți din credința cea pravoslavnică pentru viața și lumea aceasta!«

Oameni buni!

Am deschis cronologia calendarului și am aflat, că azi sunt două sute și patru de ani, decând Constantin Vodă-Brâncoveanu a rostit în fața fiilor săi, înaintea morții, cuvintele de sus: (la 15 August 1714).

»Priviți la Cristos Mântuitorul nostru, câte a răbdat pentru noi și cu ce moarte de ocară a murit, credeți tare întru acesta și nu vă mișcați!«

A. Contrea.

Din sfânta Scriptură

„Oricare va vrea să fie mai mare, să fie vouă slugă și cel-ce vrea să fie între voi întâiu, să fie vouă slugă”. (Matei c. 20, v. 26).

Evangelia a X-a

după pogorîrea sf. Duh

(Matei c. 17, v. 14—23).

„În vremea aceea s'a apropiat către Isus un om ingenunchind înaintea lui și zicând: Doamne, fie-ți milă de fiul meu, că lunatic este și rău pătimește, că de multe-ori cade în foc și de multe-ori în apă. Și l-am adus la învățăceii tăi și nu au putut să-l tămăduiască. Iară Isus răspunzând, a zis: O neam necredincios și îndărătnic, până când voi fi cu voi, până când vă voi răbda pe voi? Aduceți-l aicea la mine! Și l-a certat pe el Isus, și a ieșit dintr'ânsul dracul și s'a tămăduit pruncul din acel ceas. Atunci apropiun-

du-se învățaceii către Isus deosebi au zis: pentru ce noi n'am putut să-l vindecăm pe el? Iară Isus a zis lor: pentru ne-credința voastră, că adevăr grăiesc vouă, de veți avea credință, ca grăunțul de muștar, veți zice muntelui acestuia, treci de aici acolo și va trece, și nimica nu va fi vouă cu neputință. Că acest fel nu iese, fără numai cu rugăciune și cu postul. Și petrecând ei în Galileia, le-a zis lor Isus: va să se dea fiul omenesc în mâinile oamenilor, și-l vor omori pe el și a treia zi va învia și se întristară foarte.

*

Când omul începe un lucru fiecât de neînsemnat, și cu atât mai vârtos, când cearcă să ducă la bun sfârșit vre-o faptă mai aleasă, dacă îi lipsește încrederea în puterile proprii și credința în Dumnezeu, toată truda lui rămâne zadarnică. De câte ori n'a avut oricine prilejul în viață, să se convingă despre acest adevăr? Celce nu se încrede în sine și nu crede în Dumnezeu, orice va încerca, nu va putea fi nici șie-și, nici altora spre folos.

Apostolii nu putură fi spre folos lunatecului, săpânit de diavolul, pentru că nu se încredeau în puterea lor, de a scoate demonii. Tot atunci, când nu se încredeau în sine, nu erau pătrunși nici de o credință curată și puternică față de Cristos-Dumnezeu. N-aveau din această credință nici chiar atâta, cât face mărimea unui grăunte de muștar. A venit la ei un bolnav cu sufletul, să le ceară sprijinul, dar cum l-ar fi putut ei ajuta, când înșiși nu erau încă deplin sănătoși sufletește? Nu, căci le lipsea cea mai scumpă comoară a sufletului, le lipsea încă credința. Și un om, căruia îi lipsește credința, nu este întreg.

Ca să poți doftori pe cineva, însuși trebuie să fii sănătos. Pânăce germenele boalei roade în tine, acela îți mistuie toată vloga, îți întunecă tot cugetul bun, te silește să te căsnești numai cu grijile tale. Cum am putea aștepta ca un ofticos, care se zbate în chinurile unui morb cumplit,

să toarne nădejde de vindecare și credință de viață într'un altul, ce asemenea pătimește?

Sau ar fi cu putință, ca desnădăjduitul, să fie propta celui fără de nădejde? Au doară cel ce se tăvălește în potopul fărădelegilor va putea fi un bun povățuitor în cele ce ating viața sufletească a aproapelui? Precum aceștia nu pot fi de nici un folos, tot așa și acela, căruia îi lipsește credința, nu poate vărsa vre-un bine acolo, unde tămăduirea s'ar putea sălășlui numai prin străbaterea razelor de încredere și credință.

Mântuitorul i-a muștrat aspru pe Apostoli pentru necredința lor, arătându-le totodată și marea putere a acesteia. După cum ne spune Cristos, credința este o putere a toate biruitoare.

Cu un singur sâmburel de adevărată credință ai putea clăti munții din temelii lor. Adecă celui ce este înzestrat cu acest dar ceresc, „nimica nu-i este cu neputință”. De va lucra cu tot dinadinsul pentru a-și câștiga fericirea vremelnică, prin credință, o va avea. Tot cu ajutorul credinții se va putea face părtaș și fericirii vecinice. Iar fericirea vecinică este binele cel mai înalt.

Dar ca cineva să vieze în adevărata credință, va trebui să petreacă în rugăciune și post, căci acestea sunt ca niște fire, de cari atârnăm mărgeanele credinții noastre, în drumul ei către Dumnezeu. Și acela, care se va ruga cu inima înfrântă și smerită, potolind dogoreala patimilor trupesti cu umbra binefăcătoare a postului, va trăi în Cristos; pe acela Cristos îl va răbda până la sfârșitul veacurilor, fiind deapurarea cu el. Încercările Satanei, de a pierde un astfel de suflet, se vor izbi de tăria credinții și de brațul apărător al Mântuitorului.

Preotul din vale

Știrile săptămânii

Mersul războiului. Comunicatele oficiale ne-au adus vestea săptămâna trecută, că la frontul apusean ambele armate au răsuflat puțin, ca

„FOIȚA LUMINEI“

Năframa

St. O. Iosif

„Bate murgul din picior la scară,
Sforăie și bate din picior, —
Mângâie-l, că-i cea din urmă oară:
Pentru Domn și Țară
Merg să lupt și în luptă, poate, mor.

„De-i zări trei picături de sânge
Pe năframa ce ți-o las în dar,
Nu te zbate, mâinele nu-ți frânge,
Dragă, nici nu plânge,
Dar să nu m'aștepți, că e în zadar!”

Astfel zise în ceasul de plecare,
Plin de jale mândrul luptător.
Glas de trâmbiți răsună în zare...
Înc'o sărutare, —
Și pieri sub geana unui nor.

Însă umbra gingașei fecioare
Multă vreme stăruiește în prag.
Stă și cată dusă cum dispăre
Pulberea în zare,
Însoțind pe cel plecat sub steag.

La fereastră stă, privind cu teamă,
Așteptând pe cel plecat sub steag —

Dar din ceasul când băgă de seamă
Semnul pe năframă,
N'a mai vrut la geam și în prag să stea.

Nu țipă, nici mâinele nu-și frânse,
Nici nu spuse-o vorbă nimărui,
Nime n'o văzu cu gene plânse...
Ceas cu ceas se stânse
Ca un crin... s'a stâns de dorul lui.

In „satul gușăților“

(Urmare)

Acum eu stam par'că ași fi picat din cer!
Vărul Octavian și ceilalți veri ai mei îmi spusese mai 'nainte, cu mâna la gură, să nu izbucnescă în răs: o să mergem în „țara gușăților!” — apoi îmi povesti că de pe aici să fi fost țaranii, cari se minunau, „ce-i măăă!” când vedeau cum cătanele la „muștruluiială” se uită toți „într'un gard”, când unul „de ăia mari” făcea semn „dintr'o custură”: „măi, că mare-i porunca împărătească!”

Eu cu mintea mea copilărească, mă uitam la părintele și mă miram că nu găsesc nici un pui de gușuliță, la dânsul, care era doară din satul cu gușății. Nu-mi venea să cred! Dânsul trebuia să aibă o mândruliță de gușă cât toate zilele, că de aia era doară căpetenia lor!

apoi francezii și englezii să înceapă din nou ofenziva. Germanii, ca să-și cruțe oamenii, s'au retras cam până la linia întărită, de unde au început în 1916 ofenziva contra ententei, răs-pingând cu vitejie atacurile dușmane. Văzând, că francezii încep să obosească au sărit în ajutorul lor englezii, în deosebi la sud de Arras. Între Noyone, Ville și Ancre în direcția Bapaumei englezii a aruncat în luptă mai multe corpuri de armată de ale lor precum și trupe din Zeelanda-nouă. Artileria a lucrat mai multe ore, apoi trupele amintite mai 'nainte, sprijinite de vre-o câteva sute de tankuri (automobile pancerate), au început pe un front de 20 kilometri atacul, care însă n'a avut rezultat. Între Somme și Oise ne-am îndepărtat puțin, fără luptă, de dușman. În pădurea Charlepont am retras trupele noastre după râul Oise, fără ca dușmanul să fie observat această retragere strategică. Numai la Blerancourt a putut dușmanul câștiga puțin teren. Pe celelalte părți ale frontului, dușmanul a suferit pierderi mari, fără să-i succedă străpungerea plănuită. Din contră, diviziile prusice și regimente saxone și bavareze au respins trupele dușmane între Noyeville și Miramont cam 2 kilometri. Trupe americane au început atacul și în Vogezi cu planul de a ocupa Alsacia-Lotaringia. Rapoartele engleze amintesc, că începând din 8 August, pierderile germanilor ar fi 30.344 prizonieri.

În Albania trupele generalului Pflanzer Bal-tin fac dușmanului pierderi mari. La frontul italian, abstrăgând dela luptele de recunoașteri, a fost liniște.

Ententa cu nebăgarea în seamă a dreptului internațional începe să bombardeze orașele, făcând pagube populației pacifice. Așa zilele trecute aeroplane dușmane au zburat asupra orașelor Frankfurt și Köln, apoi dela frontul italian asupra orașelor Bozen și Gries, aruncând bombe. Între Germania și Spania pare a-se isca conflict pentru unele pierderi în corăbii, ce le-ar fi suferit Spania din partea Germaniei. — Mai amintim cele spuse la o paradă militară din partea lui Hindenburg: „Situația noastră este favorabilă, deși în timpul din urmă am avut și un nesucces. Acestea sunt însă întâmplările schimbăcioase ale războiului, la cari trebuie să ne așteptăm ori-când. Prin aceasta însă să nu fim duși în rătă-

Și-apoi și'n odăi. Curățenie — lumină din belșug — o mândrețe de masă așternută în vederea oaspeților așteptați cu mult drag. Merindare pe la ferești, lucruri de mână, țesături de să nu-ți mai iai ochii de pe dânsule!

Măi, măi, mă gândeam eu — da nedrepti au fost verii mei când steteau să pufnească de răs!

Clocotea mânia în inima mea — voiam să i-o spun părintelui mai târziu, când mi s'a da prilejul. Avea ochi prea cinstiți de-cât să-l port cu vorba și să mă prefac.

— „Ei, haideți să-mi vedeți satul!” zise părintele, „până atunci ne pregătește masa nevasta”. Și am ieșit la drum, după-ce ne-a rupt din grădiniță părintele câte un trandafir și ni l-a pus în cheutoare.

Case curățele, cu geamurile spălate, cu floarea soarelui pe la ferești și cu flori de mac, de păreau flacări, cu șuri bine durate, cu grădinițe lucrate cuminte. Ce să zici? — sate românești ca astea să mai dea Dumnezeu!

Tata îmi lăuda una-alta și îmi școala ochii, ca să văd. Vărul Octavian mă ținea de mână.

— „Vezi, colea”, zise el, trăgându-mă de o parte, să nu-l vadă părintele, „colea au suit țaranii tauru' satului, să pască pe acoperișu' bisericii...”

cire, căci succesul e al nostru. Dușmanul se macină..."

Cătră cetitori. Rugăm pe toți acei cetitori ai noștri, a căror abonament a expirat deja la 1 Aug. a. c., să ne trimită prețul foii, sau să ne încunoștiințeze, că nu mai voesc să-o aboneze, pentru că să nu oprim trimiterea „Luminii”. Spesele împrunodate cu scoaterea unui ziar sunt atât de mari, încât nici noi nu ne putem permite luxul, de a-o trimite gratuit nimănui.

Cei cari își schimbă adresa, pentru tipărirea unei fășii noi, și pentru schimbarea registrelor, îi rugăm să ne trimită 1 cor.

Numeri de probă trimitem cu plăcere fiecăruia, care ni-se adresează.

Răstrângerea cumpărării pământelor.

Stim, că ministrul de agricultură încă anul trecut a luat dispoziții, ca în comitatele mărginașe cumpărarea și vinderea pământelor să se facă numai cu învoirea unor comisii, anume instituite spre acest scop. Restrângerea aceasta a circulației imobilelor s'a ordonat apoi și asupra altor comitate, iar acum și asupra următoarele orașe: Abrud, Aiud, Alba-Iulia, Bistrița, Brașov, Caransebeș, Cluj, Csikszereda, Dej, Deva, Diciosânmărtin, Elisabetopol, Făgăraș, Gherla, Gyergyószentmiklós, Hațeg, Hunedoara, Kézdivásárhely, Logoj, Mediaș, Marosvásárhely, Ocna-Sibiului, Orăștie, Reghinul-săsesc, Sibiu, Sighișoara, Șimleu, Sepsiszentgyörgy, Sebeșul săsesc, Székelyudvarhely, Turda și Zalău.

Cea mai puternică lege. Un însuflețit ofițer de ai noștri dela frontul italian ne trimite următoarea spicuire din „Foaia armatei a 10-a”: Care e legea cea mai frumoasă, mai trebuincioasă și legea tuturor legilor morale scrise și nescrise? — Porunca: „Iubește pe deaproapele tău, ca pe tine însuși”. Care e însă legea cea mai rar îndeplinită, deși frunțașii tuturor timpurilor au considerat-o de prima datorință morală...? — Porunca: „Iubește pe deaproapele tău, ca pe tine însuși”.

Pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor regimentului 43 de infanterie, recrutat dintre grănicerii noștri, s'a aranjat Dumineca trecută în Caransebeș o mare petrecere. S'au încasat

din darurile caransebeșenilor, fără privire de naționalitate, cam 32.000 cor. Se cuvine laudă comitetului aranjator în frunte cu primarul orașului *Fritz Pauck*.

Profesori noi la gimnaziul din Brașov au fost aleși între alții și profesorii dela institutul nostru pedagogic Gheorghe Noaghea și Ioan Hango. Prin plecarea lor dela catedrele avute, institutul nostru perde două puteri didactice distinse, iar societatea românească de aici pe doi membri de inimă.

Articolele noastre scrise din prilejul iubileului de 50 de ani al Prea Sfinției Sale episcopului nostru Miron și aniversării a 9-a dela moartea fericitului episcop Nicolae Popea, au fost reproduse în întregime sau în parte de aproape toate foile noastre românești.

Monumentul reginei Elisaveta, ridicat la Băile-Herculane, se va inaugura, în prezența arhiducelui Albrecht, în cursul luni Septembrie.

Profesorul Béla Gajda, dela liceul de stat din loc, un prieten adevărat al românilor, care a pledat atât cu vorba cât și cu peana pentru respectarea drepturilor naționalităților din patrie, a fost numit director al liceului de fete din Oradea-mare. Orașul nostru perde pe unul dintre cei mai culți cetățeni ai săi. Iar noi pe un prieten. Noul post l-a binemeritat.

Ententa proiectează, după cum scriu foile, învingerea hotărîtoare, numai în primăvara anului 1919, când mareșalul francez Foch va dispune asupra unei armate americane de 3 milioane.

Porcii recvirați. A apărut și ordinațiunea ministrului de agricultură care dispune, ca toți porcii mai grei de 36 chlg. să se recvireze pentru trebuințele statului. Fiecare familie are dreptul să îngrașe numai unul, respective doi porci.

Cât nutreț se lasă economilor? Pentru trebuințele economice se lasă la lună pe timpul dela 1 Octombrie 1918 până la 15 Maiu 1919 de fiecare cap de vită de jug sau de ham 2 măji metrice de fân, trifoiu, paie de primăvară sau altfel de nutreț natural sau meșteșugit. Pentru vitele de prăsilă sau pentru vacile acelor economi, cari dau laptele spre folosire publică, se lasă de cap la lună 2 $\frac{1}{2}$ măji metrice nutreț. Sub vite de jug sau de ham se înțeleg toate vitele cornute și caii trecuți peste 2 ani. 2 străj-

nici de 2 ani se socotesc de un cap; 4 viței sau 4 mânzi sub 1 an asemenea se socotesc de un cap; tot astfel și 10 capete de oi sau de capre.

Cuvinte adevărate. Viteazul regiment de infanterie Nr. 61 din Timișoara, recrutat din eroii români ai Bănățului, au aparținut până acum armatei de sub conducerea arhiducelui Iosif. Despărțându-se acum regimentul de arhiducele Iosif, Alteța Sa le adresează un călduros rămas bun, în care între altele zice: „După campania de iarnă plină de lupte și vijelii a primului an de război, regimentul mă însoțește în Alpii Carinției și pe platoul istoric dela Doberdo, ca aici să arăte lumii, că *fii Bănățului, fără deosebire de limbă* într'adevăr numai un lucru îl doresc și îl cunosc: *iubirea patriei și împlinirea fără margini și plină de jertfe a datorinții*. — Doberdo constituie pe vecie în istoria reg. 61 un stâlp strălucitor, care va lumina epocile ce urmează, iar faptele eroice ale regimentului sunt pilde vrednice de urmat ale voinții, datorinței, credinței și ale adevăratei iubiri de patrie, pentru generațiile viitoare”. — Judecata asupra vredniciei și a fiilor neamului românesc din patrie este acum rostită și de cel mai imparțial și mai patriot arhiduce, care a văzut cu ochii cum știu să lupte pentru patrie „viteji și credincioșii români...”

Biserica din Bucovina a fost zguduită în cursul războiului atât din partea dușmanilor ruși, cari au ocupat Bucovina în două rânduri, cât și din partea dușmanilor ei din lăuntru: rutenii, cari pescuie în tulbure. Prin cele mai serioase foi ale monarhiei s'au răspândit cu tendință vești privitoare la retragerea Consistorului, precum și cu privire la retragerea seninului metropolitan Dr Vladimir de Repta. Acum confratele dela Suceava „Viața nouă” desminte veștile fără temei și anunță cu demnitatea, ce o impun vremile de față fiecărui român bucovinean, că mitropolitul Repta *nu va repăși*, ci din contră va ridica biserica sa la o nouă și înfloritoare viață. Clerul și poporul bisericii dreptcredincioase *române* va ști să fie la înălțimea chemării și să sprijinească pe *Păstorul cel bun* și pe consilierii săi români în munca de regenerare a maicei lor sfinte.

Sărbătorile în armată. Numărul sărbătorilor, pe cari soldații le pot serba, a fost fixat

— „Unde?”

— „Uite pe coperișu' bisericii de-acolea... Și n'au legat bine tauru', că a căzut și funia l-a strâns de gât și și-a dat ortu' popii...”

— „Tată,” strig eu pe tata, „auzi ce spune Octavian”, și-i povestesc toate din fir în păr.

Tata, cu ochii în ochii mei: „și ce te miri?”

— „D'apoi că asta s'a întâmplat în Schilda, tată”. Cetisem tocmai povestea, în nemțește, despre țărani cei proști din Schilda.

— „Nu se poate întâmpla și aici?”

— Ba da... da tot...”, îngân eu.

Trecem noi mai departe, după ce am intrat în biserică și ne-a arătat părintele iconostasul, odăjdiiile, strănile lucrute frumos de un măiestru tâmplar din sat, și — trecând pe lângă o fântână — mă îmboldește Octavian si-mi zice, iară pe sub ascuns, să nu-l audă părintele: „Vezi, de aici zice că au scos luna din fântână”.

— „Tată”, zic eu, „ascultă! Povestea cu luna! D'apoi asta am auzit-o și despre ai din Lalenburg, la nemți!”

— „Da”, zice tata, „și despre țigani e vorba că au scos luna cu cârligul. Și la greci, de orășenii din Abdera”.

— „Atunci care e cea adevărată?” întreb eu.

— „Hei, dragul tatii, îmi pui o întrebare

grea de tot. Lasă, o să vorbim noi de asta mai târziu”.

Nu eram dumirit de loc. Căutam fețele oamenilor, să le cetesc prostia din ochi, de pe frunte — da nimic. Se purtau cuviincios, se ridicau de pe prispa casei unde stau, ne dădeau binețe ca oamenii de omenie ce erau, câte unul alerga și săruta mâna părintelui, căruia vedeai cât îi cade de bine că poate să ne arăte pe câte un frunțaș din sat.

Ce să mai lungesc vorba — m'am simțit nespuse de bine în satul ăsta. Seara, în grădină, într'o filigorie drăgălașe, la cină, la lumina lunii și a unei lămpi de vânt — nu era nici un vânticel pe acolo — eram toți veseli, minune — mare.

Deodată, în mijlocul veseliei, spune unul din noi, cu gândul vădit să piște: „ei, părinte dragă, când mai ieși din satul gușăților?”

N'am să uit scena de atunci nici odată. Părintele, din vesel ce era, din prietinia întrupată — a aruncat vorbitorului o singură privire, dar o privire dureroasă de tot. Am prins-o și eu și cu însușirea mea de a descoase, însușire câștigată din născare, am cetit în privirea asta întrebările: „A, vrei să mă batjocurești cu satul meu?! Vrei să mă iai peste picior și în fața oaspeților mei iubiți? Va să zică ai răspândit

și pe la dânșii porecla asta mincinoasă? De ce ești rău? De ce îți bați joc de mine? De ce mă umilești? Ți-am făcut eu ceva, de mă strâng cu ușa?!”

A urmat o tăcere neplăcută pentru toți. A fost o „eclipsă lunară”, cum m'am gândit eu mai târziu — învățam elementele astronomiei, la geografie, și căutam să mă folosesc de comparații la studiul meu.

„Eclipsa lunară” a trecut repede, părintele a revenit, a răs, a povestit mai departe, ca să înveselească societatea, dar ghimpele mi-a rămas în inimă și l-am ținut minte, cum am ținut minte o privire chiar, o singură privire de dojană a profesorilor mei, când nu mi-am știut lecția și când privirea lor dojenitoare avea prețul unei bătaii de palmă pentru mine.

Ne-am urcat în căruță după ce s'a inserat de-abinele și am pornit-o la drum. O seară minunată. Puteam vedea luceafărul de seară respicat. Par'că ne făcea cu ochiul. Simțeam cum se odihnește pământul.

Eu nu puteam să dorm cu toate că tata mă îndemna să iau — o cărpă'n cap, după ce mi-am luat pălăria cea roșie de pe părul negru, tălat „bretonne”, ca „puil de domn”, și să mă dau în brațele lui Morpheu — pe atunci învățam și mitologie grecească. Morpheu era tata, aici.

pentru toate confesiunile în 11. La Paști soldații au concediu 2 zile și înmățate.

Parohia din Caransebeș a devenit vacantă prin moartea preotului Ioan Stoian. Fiind orașul nostru centrul episcopiei, viitorul paroh va servi în biserica catedrală împreună cu arhierul și cu dignitarii bisericești.

O scrisoare plină de duioșie, în care se schițează trecutul și prezentul comunei bisericesti din Satul nou, stăruiește pentru îndeplinirea definitivă a parohiei de acolo și pentru sistemizarea încă a unei parohii.

Tigarete pentru soldați. Având în vedere producerea restrânsă a tutunului, conducerea armatei a redus țigarele începând din 1 August pentru ofițeri la 20, iar pentru feciori la 8 bucăți pe zi.

Ziarele franceze află, că guvernul rus a dat o ordinațiune care are de scop să răstoarne cu totul rânduirea religioasă din Rusia.

Teatru român în Basarabia. La toamnă se va inaugura la Chișinău un mare Teatru Național.

Una la săptămâna. În cazarmă. Într-o cazarmă, în fața strajameșterului, stau cătanele smirna. Strajameșterul se răstește la cătane: „Mă! Unu din voi a fost așa de măgar de s'a dus la domn căpitan acasă, să se roage să-i dea urlap și i-a mai dus și-o șuncă, pe care-o căpătat-o de-acasă.

Cântec

Iar mă 'mbie suferința
Cu păharul plin, — și iară
Duc la buze liniștită
Beutura ei amară.

Nu uitați voi cei-ce râdeți
De durerea mea păgână,
Că păharul suferinții
E purtat din mână'n mână.

Ecat. Pitiș

Calendarul săptămânii

Table with 3 columns: Zilele săptămânii, Data, Numele sfinților și sărbătorilor. Includes dates for August and names like Ad. icoanei Dlui, M. Diomid, M. Miron, etc.

În Recita-montană, oraș industrial, situat între dealurile pitorești din sudul Ungariei, se deschide cu 1 Septembrie n. clasa primă a școlii reale superioare comunale, împreunate cu internat de băeți.

Condițiile de primire și alte informații se primesc la primăria comunală.

Anunț de căsătorie

Un comerciant și ospătar, absolvent dela miliție, de 38 ani, dintr-o comună fruntașă în Torontal, voește să se căsătorească cu o fată sau nevastă fără copii de 30-40 ani, care să dispună și de ceva avere.

O orfană trecută de 12 ani se primește ca ajutoare în casă la o familie distinsă. Informații la administrația „LUMINII” 5-1.

Povestiri din vremea războiului și din alte vremi, scrise de părintele Septimu Popa. Sunt povestiri duioase, pline de viață, icoane triste din satele noastre în timpul războiului, zăgrăvite cu multă putere de observație.

Prețul este de 80 fileri. Se poate comanda la Administrația „Carte pentru toți”, Ilka-utca No. 36. Bpesta VII.

Carte bună

A apărut: Dr Ioan Lupaș: Căzut-a cununa capului nostru. Cuvântări funebre. Sub acest titlu a apărut în tipografia diecezană din Arad o importantă carte, care va face servicii foarte bune preoțimii noastre, îndatorate a rosti cuvinte de mângâiere și a talmăci înțelesul sf. Scripturi cu prilejul fiecărei înmormântări.

Ucenic se primește în ferăria lui Rezacs Ignác Karánsebes. 3-3

Prune O comună din jurul Caransebeșului a cărei locuitori nu dau prunele centralei de fiert rachiul, voește să se pună în legătură cu un neguțator priceput, spre a produce din recolta anului acestuia poame uscate sau pecmez. — A-se adresa la administrația „LUMINII”. 3-2.

Oțet de prună de prima calitate se află spre vânzare cu preț moderat, în cantitate mare. A-se adresa la administrația foaiei noastre. 5-2

Biblioteca populară religioasă edată de A. TĂUTUL preot în Suceava Bucovina

- 2. Viața sf. marelui Martir Gheorge costă 40 Bani
3. „ „ părintelui Grigore arh. Const. „ 30
4. „ „ împărat Constantin cel mare și a împărătesei Elena 60
5. „ „ Martir Ioan cel Nou dela Suceava 40
6. „ „ Proroc Ioan Botezătorul 40
7. „ „ apostoli Petru și Pavel 60
8. Minunile lui Isus Cristos cu ilustrațiuni va apărea în curând.
8. Viața sf. maice Paraschiva 30
În curând vor apărea și alte broșuri.
La o comandă mai mare librăria „Școala Română” din Suceava Bucovina dă și un rabat corespunzător. 10-5

VILA DĂNILĂ VALUȘESCU cu odăi curate și frumos mobilate, situată la locul cel mai frumos al băilor, este locul cel mai căutat de toți oaspeții români, cari petrec vara la BĂILE-HERCULANE. Prețuri foarte moderate atât pentru domni, cât și pentru plugari. Comandele se adresează proprietarului PETRU VALUȘESCU, HERKULESFÜRDÖ. 10-7

Biblioteca Ardealului Sub acest titlu va apare în editura institutului de arte grafice Alexandru Anca, Gherla, o nouă publicație românească periodică sub direcțiunea d-lui Emil Isac. „Biblioteca Ardealului” va apare în formă de carte în fiecare lună, tipărită pe hârtie bună, cu caractere tipografice moderne și învăluită în cupertă ilustrată.